

Vastaanottaja
Tampereen kaupunki

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
9/1/2026

Tampereen Koillisen suuralueen luontotyyppiselvitys

Raportti

Tampereen Koillisen suuralueen luontotyyppiselvitys

Raportti

Projekti **Tampereen Koillisen suuralueen luontotyyppiselvitys**
Projekti nro **1510089673-001**
Vastaanottaja **Tampereen kaupunki, Kaupunkiympäristön suunnittelu**
Asiakirjatyyppe **Raportti**
Päivämäärä **9.1.2026**
Laatija **Milla Mikkola, Tuuli Kuumola, Sara Filla, Tiina Virta, Ramboll Finland Oy**
Tarkastaja **Tiina Parkkima, Ramboll Finland Oy**
Kuvaus ***Suursaranevaa Petäjässuolla kesällä 2025. © Tuuli Kuumola, Ramboll Finland Oy***

Ramboll
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://www.ramboll.com/fi-fi/>

Sisältö

1.	Johdanto	2
1.1	Selvitysalue	2
2.	Menetelmät	3
2.1	Paikkatietotarkastelut	3
2.2	Maastotyöt	5
2.3	Kaupunkiluonnon edustavuuden arviointi Koillis-Tampereen luontotyyppiselvityksissä 2025	6
3.	Tulokset	7
3.1	Luontotyyppien kokonaiskuva	7
3.2	Luontotyyppien edustavuus	10
3.3	Luontotyyppien ekologinen tila	12
4.	Johtopäätökset	14
5.	Lähdeluettelo	22

Liite 1. Kartat

Liite 2. Kohdekortit

Liite 3. Luontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden arviointitaulukko (Tampereen kaupunki)

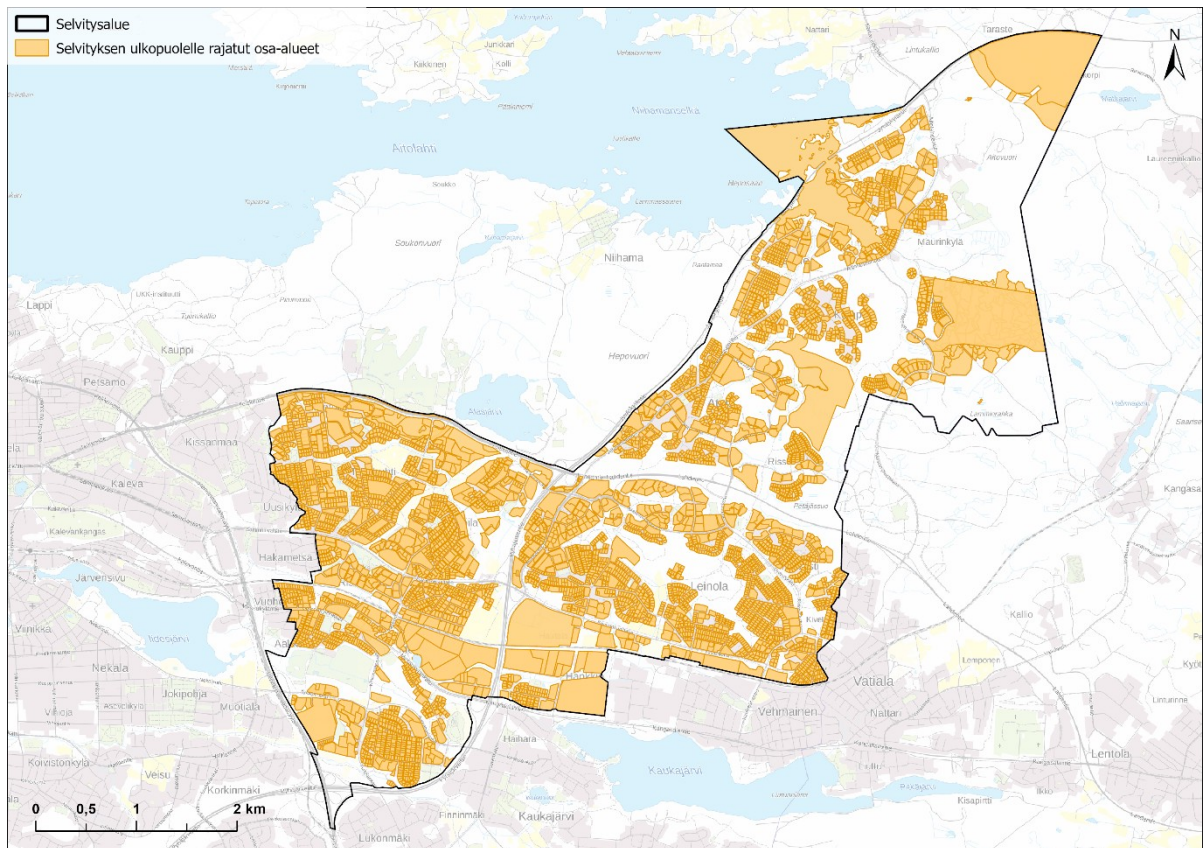
1. Johdanto

Työssä tuotettiin Koillis-Tampereen suuralueelle yhtenäinen ja kattava luontotyyppitietokanta. Tietokannasta saatavaa tietoa voidaan käyttää maankäytön suunnittelun tukena, ennallistamisen ja luonnonhoidon pohjana sekä luonnon monimuotoisuuden kehittymisen seurantaan. Työhön sisältyi sekä aiempien luontotyyppiselvitysten paikkatietoaineiston yhdistämistä Tampereen kaupungin uuteen luontotyyppitietokantaan, että puuttuvien tietojen täydentämistä maastoselvityksin.

Luontotyyppien maastoselvitykset toteutettiin touko-syyskuussa 2025. Maastoselvitysten tavoitteena oli selvittää Koillis-Tampereen suuralueen luontotyyppit sekä rakennetun ympäristön luontotyyppit, ja arvioida niiden ekologinen tila. Arviointi toteutettiin sekä luontotyyppien uhanalaisuusarviointin (LuTU) mukaisille luontotyyppikuvioille (Kontula ja Raunio 2018), että rakennetun ympäristön luontotyypeille (Ryty) (Kassi ym. 2025). Luontoselvityksen on laatinut Tampereen kaupungin toimeksiannosta Ramboll Finland Oy. Maastotyöt toteuttivat LuK ympäristötieteilijä Tuuli Kuumola, luontokartoittaja (eat) Milla Nikko ja FM biologi Tanja Pensasmaa. Paikkatietoasiantuntijana toimi FM (maantiede) Milla Mikkola. Hankkeen projektipäällikkönä toimi FM ympäristötieteilijä Tiina Virta. Laadunvarmistuksesta vastasi FM, biologi, EAT luontokartoittaja Tiina Parkkima. Työn ohjausryhmään ovat kuuluneet Taru Heikkinen, Mirkka Katajamäki, Anni Nousiainen, Antonia Sucsdorff-Selkämä, Eeva Punju, Johanna Myllykoski ja Saija Kouko Tampereen kaupungilta.

1.1 Selvitysalue

Selvitysalueeseen kuuluvat keskustasta koilliseen ja itään sijoittuvat Tampereen kaupungin alueet. Alue on rajattu koilliseen suuralueeseen kantakaupungin alueella (Kuva 1.1). Selvitysalueeseen sisältyy saaria Niihamanselällä. Selvitysalueeseen ei sisälly rajauksen sisällä olevia luonnonsuojelualueita eikä vesiluontotyyppejä. Selvityksen ulkopuolelle jätettiin myös vireillä olevien asemakaavojen alueet, tiiviisti rakennetut alueet, kiinteistöjen ja rakennusten alueet, puolustusvoimien alueet sekä alueet, joille luontotyyppiselvityksiä on jo lähiaikoina toteutettu. Tarkasteluun sisällytettiin kuitenkin rakentamattomat tontit sekä julkisten kiinteistöjen laajoja aitaamattomia viheralueita.

Kuva 1.1. Kantakaupunkiin sijoittuva Tampereen koillisen suuralueen selvitysalue ja selvityksen ulkopuolelle rajatut alueet.

2. Menetelmät

Työn menetelmät koostuvat paikkatietotarkasteluista, joissa pyrittiin luomaan alustavat luontotyyppikuviot maastotyötä varten, sekä itse maastotyöstä ja sen menetelmistä. Alustaviin luontotyyppikuvioihin koottiin yhteen alueelta valmiiksi saatavat luontotyyppi-, lajisto-, ja vieraslajitiedot, joiden oikeellisuus tarkistettiin osana maastotyötä. Menetelmän ansiosta jo olemassa olevat aineistot saatiin hyödynnettyä kattavasti ja maastotöiden työmäärää saatiin kevennettyä.

2.1 Paikkatietotarkastelut

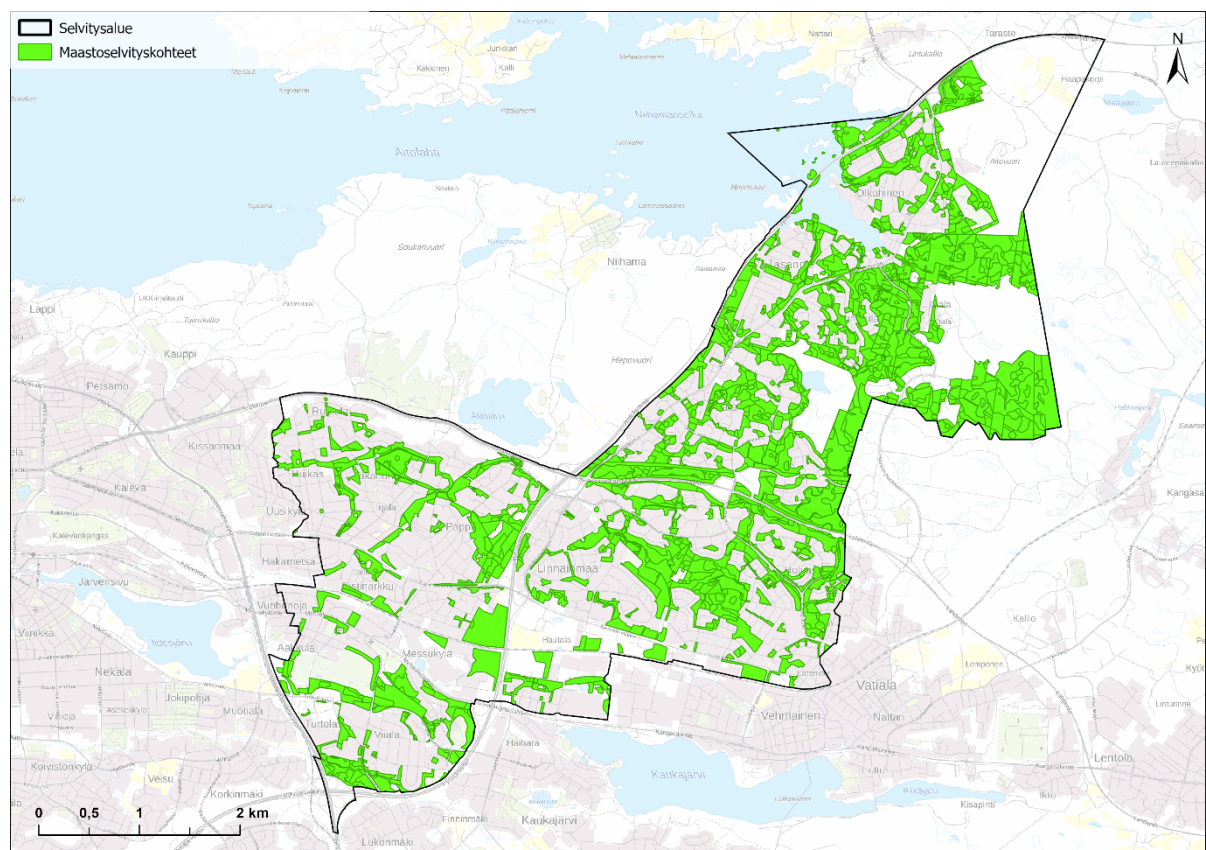
Maastotöiden alustavien luontotyyppikuvioiden pohjana toimi suurelta osin Tampereen kaupungin metsäkuviot -paikkatietoaineisto. Muina keskeisinä luontotyyppikuvioina hyödynnettiin Tampereen kaupungin paikkatietoaineistoista niityt, puistot- ja suojaviheralueet, lahojaviosammalkuviot ja avainbiotooppikuviot. Alustaviin luontotyyppikuvioihin myös yhdistettiin aiemmista luontotyyppiselvityksistä aineistotietoja. Työssä käytiin läpi selvitysalueelta aiemmin tehtyt luontoselvitykset, joista oli olemassa paikkatietoaineistoa. Näiden aineistojen tiedot yhdistettiin alustaviin luontotyyppikuvioihin. Aineistoihin lukeutui erilaisia alueella toteutettuja kasvillisuus- ja lajistonselvityksiä.

Puuttuvia LuTU-kuvioita täydennettiin avoimista paikkatietoaineistoista, metsäkeskuksen metsäkuvioista sekä maastotietokannan kalliokuvioista. Puuttuvia rakennetun ympäristön (Ryty)-luontotyyppikuvioita täydennettiin maastotietokannan puistokuvioilla sekä pelto- ja niittykuvioilla.

Paikkatietoaineistot yhdistettiin yhdeksi tasoksi. Jos useampi kuvio sijoittui päällekkäin, yhdistettiin pienempien kuvioiden tiedot suurempaan luontotyyppikuvioon. Mikäli kuvat sijoittuivat vain osittain päällekkäin, leikattiin kuvio toisella siten, että tarkempaa luontotyyppitietoa sisältävä kuvio säilyy eheämpänä. Lopuksi alustavat luontotyyppikuviot leikattiin tarkastelun ulkopuolelle jätettävillä kuvioilla. Alustavat luontotyyppikuviot viimeisteltiin lisäämällä manuaalisesti kuvioita, jotka eivät sisältyneet aiemmin mainittuihin aineistoihin tai, jotka tunnistettiin tarkastettaviksi alueiksi siitä huolimatta, että ne sijoittuvat tarkastelun ulkopuolelle määritettyjen kuvioiden kuten julkisten kiinteistöjen alueelle.

Maastaselvityskohteissa huomioitiin erityisesti Tampereen karttapalvelu Oskarissa esitetyt avainbiotoopit, Metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, ja SYKEN mallinnetuista luontotyypeistä metsien erikoistyytit, joka sisältää harjumetsät (SYKE 2022). Ryty-kohteista huomioitiin puustoiset alueet ja avoimet alueet, pois lukien puutarhat, maanvaraiset pihat, liikenneväylien varsien kasvillisuus sekä katujen, aukoiden ja pysäköintialueiden kasvillisuus. Maastossa tarkastettaviin luontotyyppikuvioihin ei sisältynyt luonnonsuojelualueita, suuria vesiluontotyyppejä, eikä vireillä olevien asemakaavojen alueita. Muutoin selvityskohteisiin rajattiin kaikki selvitysalueeseen sisältyvät laajemmat rakentamattomat alueet.

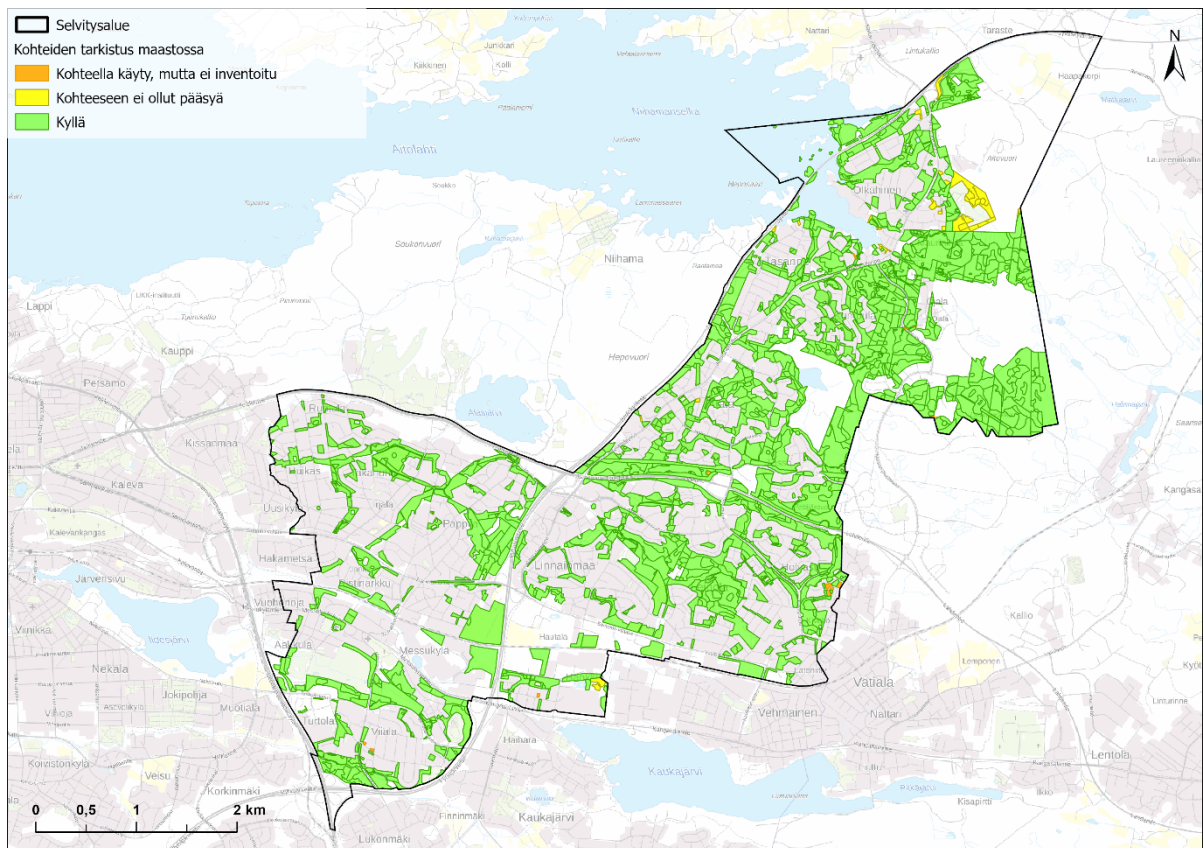
Kaikkiaan paikkatietotarkastelun pohjalta maast selvityskohteiksi rajattiin 1407 kuviota, yhteensä 876 ha. Selvitysalueet on esitetty kartalla Kuva 2.1.

Kuva 2.1. Tampereen koillisen suuralueen maastoselvityksiä varten rajatut selvityskohteet.

2.2 Maastotyöt

Luontotyyppien maastoselvitykset toteutettiin touko-syyskuussa 2025. Maastossa ennalta paikkatiedolla rajattuja luontotyyppikuvioita tarkennettiin tai yhdistettiin tarpeen mukaan. Tarkennusten jälkeen lopullinen tarkistettujen kuvioiden määrä oli 1387 kpl, yhteensä 878 ha, joista 37:een ei ollut maastossa pääsyä ja 13:ta ei pystytty vaihtelevista syistä inventoimaan. Maastossa jätettiin selvittämättä joitakin etukäteen rajattuja selvitysalueita, jotka sijoittuivat piha-alueille tai aidatuille alueille tai joihin pääsy oli muuten estynyt. Tarkistettut alueet sekä tarkistuksen ulkopuolelle jääneet alueet on esitetty Kuva 2.2.

Kuva 2.2. Maastossa tarkistettut alueet sekä pääsyttyä estetyt alueet tai muuten inventoimatta jääneet alueet.

Tarkastetut kuviot luokiteltiin Luontotyyppien punaisen kirjan (Kontula ja Raunio 2018) mukaisiin varsinaisiin luontotyypeihin, joiden ekologisesta tilasta kerättiin tietoa ekologisen tilan (myöhemmin BOOST-mittariston) kriteerien mukaisesti (Jalkanen ym. 2025). Kohteet, jotka eivät edustaneet mitään Luontotyyppien punaisessa kirjassa (Kontula ja Raunio 2018) kuvattua varsinaista luontotyyppiä, luokiteltiin rakennetun ympäristön (Ryty) kohteiksi ja näiden ekologinen tila määriteltiin BOOST-konsortion ohjeiden mukaisesti arvohankkeessa laaditun mittariston mukaisesti (Kassi ym. 2025). Myös heikkolaatuisista luontotyyppikuvioista tehtiin rajaukset, jotta Tampereen koillisen suuralueen luontotyypeistä saatiin kattavat lähtötiedot.

Luontotyyppiselvitys toteutettiin yleiskaavatasoisena työnä, joten esimerkiksi lehtokuvioilla esiintyviä pieniä kangasmetsän laikkuja tai muuta pienipiirteistä vaihtelua ei rajattu. Jos tässä yhteydessä kartoitettujen kohteiden alueille tulevaisuudessa tehdään esimerkiksi asemakaavoitusta, alueelle on suositeltavaa toteuttaa uusi, asemakaavatasoinen selvitys.

2.3 Kaupunkiluonnon edustavuuden arviointi Tampereen koillisen suuralueen luontotyyppiselvityksissä 2025

Maastokäynneillä kerättyjen BOOST-mittariston mukaisten kriteerien perusteella luontotyyppikuvioiden ekologinen tila laskettiin Jalkanen ym. (2025) mukaisesti. Edustavuus ja luonnontilaisuus arvioitiin Tampereen kaupungin luontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden luokitteluohjeiden (liite 3) mukaan BOOST-mittaristolla kerättyjä tietoja hyödyntäen. Tampereen kaupungin luontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden luokitteluohjeissa on kuvattu ainoastaan varsinaisten luontotyyppien arviointikriteerit. Ryty-luontotyypeille ei siten ole laskettu edustavuutta eikä luonnontilaisuutta.

Edustavuuden mittareiden katsottiin löytyvän myös BOOST-lomakkeelta. Sen katsottiin olevan suoraan verrannollinen ekologiseen tilaan. Edustavuus määritettiin ekologisen tilan saatujen arvojen perusteella seuraavasti:

Taulukko 2-1. Ekologisen tilan arvot ja niitä vastaavat edustavuusluokat Tampereen luontotyyppien arviointitaulukon mukaisesti.

Ekologinen tila	Edustavuus
0,1–0,3	4 (heikko)
0,4–0,6	3 (kohtalainen)
0,7–0,9	2 (hyvä)
1	1 (Erinomainen)

Luonnontilaisuuden määrittämiseen käytettiin BOOST-mittariston muuttujista vain niitä, joiden katsottiin vastaavan Tampereen kaupungin luontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden luokitteluohjeiden luonnontilaisuuden mittareita. Näistä arvoista laskettiin keskiarvo, joka muunnettiin luonnontilaisuuden 1–4 asteikolle edustavuuden muunnosta vastaavalla asteikolla. Laskennassa huomioitiin luontotyyppikohtaisesti seuraavat muuttujat:

Taulukko 2-2. Luonnontilaisuuden laskentaan käytetyt ekologisen tilan mittarit, jotka löytyvät Tampereen luontotyyppien arviointitaulukosta.

Luontotyyppi	Luonnontilaisuuden laskennassa käytetyt BOOST-mittariston muuttujat
Kangasmetsät	Puuston rakenne, ihmistoiminta, vieraslajit
Lehdot	Puuston rakenne, ihmistoiminta, lajiston edustavuus, vieraslajit
Jalopuulehdot	Puuston rakenne, lahopuu, lajiston edustavuus, ihmistoiminta, vieraslajit
Kalliot	Ihmistoiminta, lajiston edustavuus, vieraslajit (jos tunnistettu)
Jyrkänteet	Lajiston edustavuus
Kivikot	Koko ja vaihtelevuus
Avosuot ja puustoiset suot	Ihmisvaikutus, vesitalous ja ympäristön tila
Lähteet ja virtavedet	Ekologisen tilan mittarit (Luonnontilaisuus huomioitu suoraan kriteeristössä)
Rannat	Ihmisvaikutus, lajiston edustavuus, vieraslaji
Kedot ja niityt	Ei sovelleta = luonnontilaisuutta ei lasketa

3. Tulokset

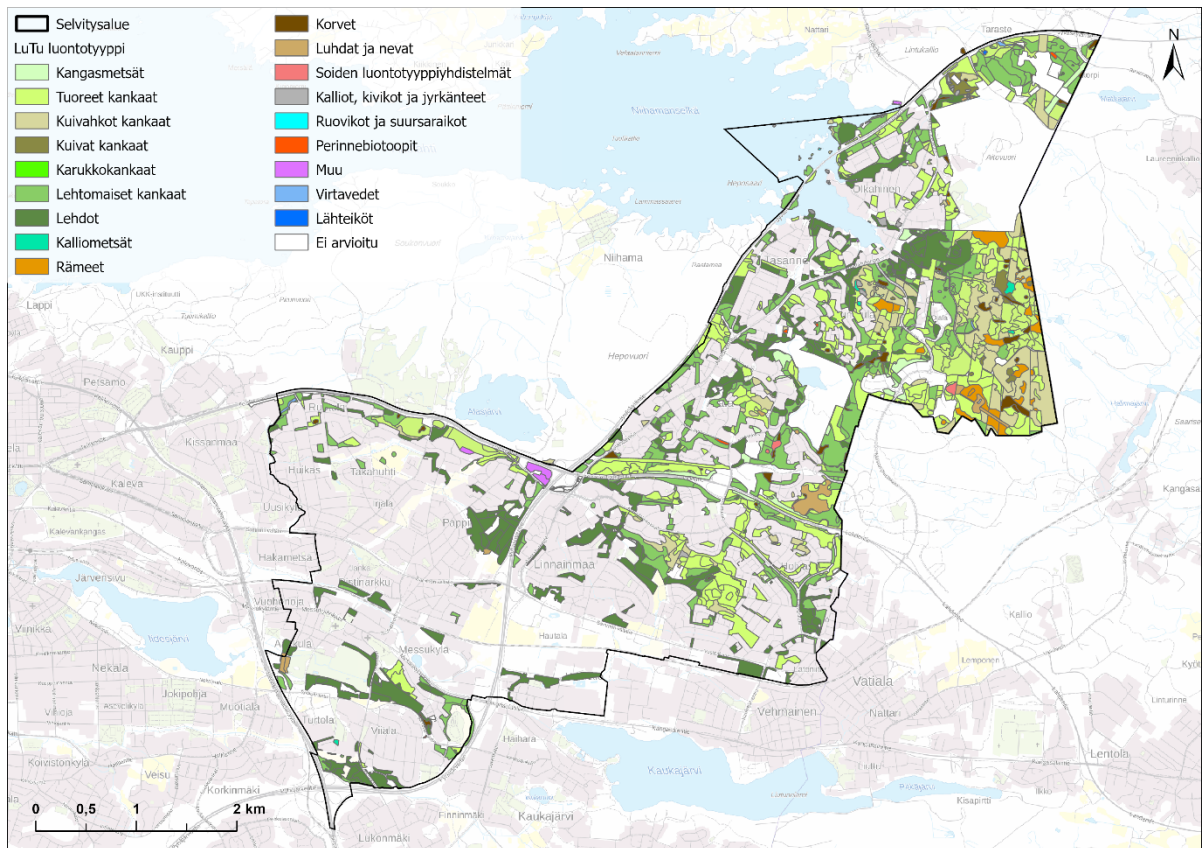
Kappaleessa 3.2 uhanalaisten luontotyyppien tulokset koskevat vain Ramboll Finland Oy:n maastoeselvitystä Tampereen koillisella suuralueella vuonna 2025. Muilta osin kaikkien tuloksien vertailuun on yhdistetty myös muut alueella hiljattain toteutetut luontotyyppiselvitykset (Taulukko 3-1). Näihin selvityksiin rajattiin yhteensä 215 kuviota, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 165 ha. Tässä kappaleessa esitetyt kartat löytyvät suurempina tulosteina raportin liitteessä 1. Edustavimmat ja ennallistamiseen soveltuvimmat kohteet on esitetty liitteessä 2 (kohdekortit).

Taulukko 3-1. Laskentaan yhdistetyt muut suuralueelle jo tehdyt luontoselvitykset.

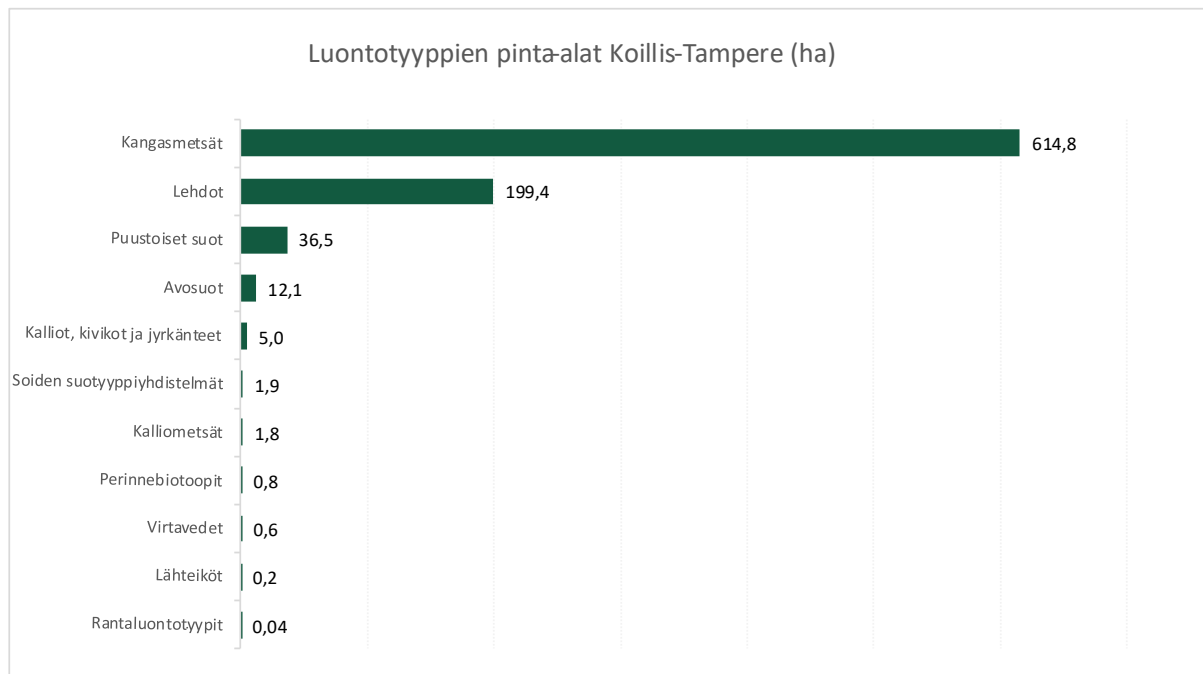
Luontoselvitys	Tekijä	Vuosi
Haapakorven asemakaava	Ramboll	2025
Ojala II asemakaavan nro 8638 luontotyyppi-, kasvillisuus-, linnusto-, liito-orava- sekä sammalselvitys	FCG	2025
VT 12 ja VT 9 raitiotiesiltojen asemakaava nro 8933 luontoselvitys	Sitowise	2023
Alasjärven eteläpuoleisen raitiotieasemakaavan nro 8933 luontoselvitys	Sitowise	2022
Nurmi-Sorilan osayleiskaavan luontoselvitys	Sitowise	2023
Alasjärven länsipuolen asemakaavan nro 8931 ja Medi-Park IV asemakaavan nro 8618 kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitysten täydennys, lahokaviosammalpotentiaali- sekä lepakkoselvitys	Sitowise	2023
Tampereen kantakaupungin pienvesi- ja vesistöselvitys	AFRY	2023
Alasjärven itäpuolen luontoselvitys, Kantakaupungin vaiheyleiskaava 2021–2025	FCG	2022

3.1 Luontotyyppien kokonaiskuva

Varsinaisten luontotyyppien sijoittuminen selvitysalueelle on esitetty alla olevassa kuvassa (Kuva 3.1). Varsinaisista luontotyypeistä oli metsäluontotyyppejä (yhteensä 816 ha), joista suurin osa oli kangasmetsiä (614,8 ha). Lisäksi mukana oli soita (50,5 ha), kallioita, jyrkänteitä ja kivikoita (5,0 ha), pienvesiä (0,8 ha), perinnebiotooppeja (0,08 ha) sekä rantaluontotyyppejä (0,04 ha) (Kuva 3.2).

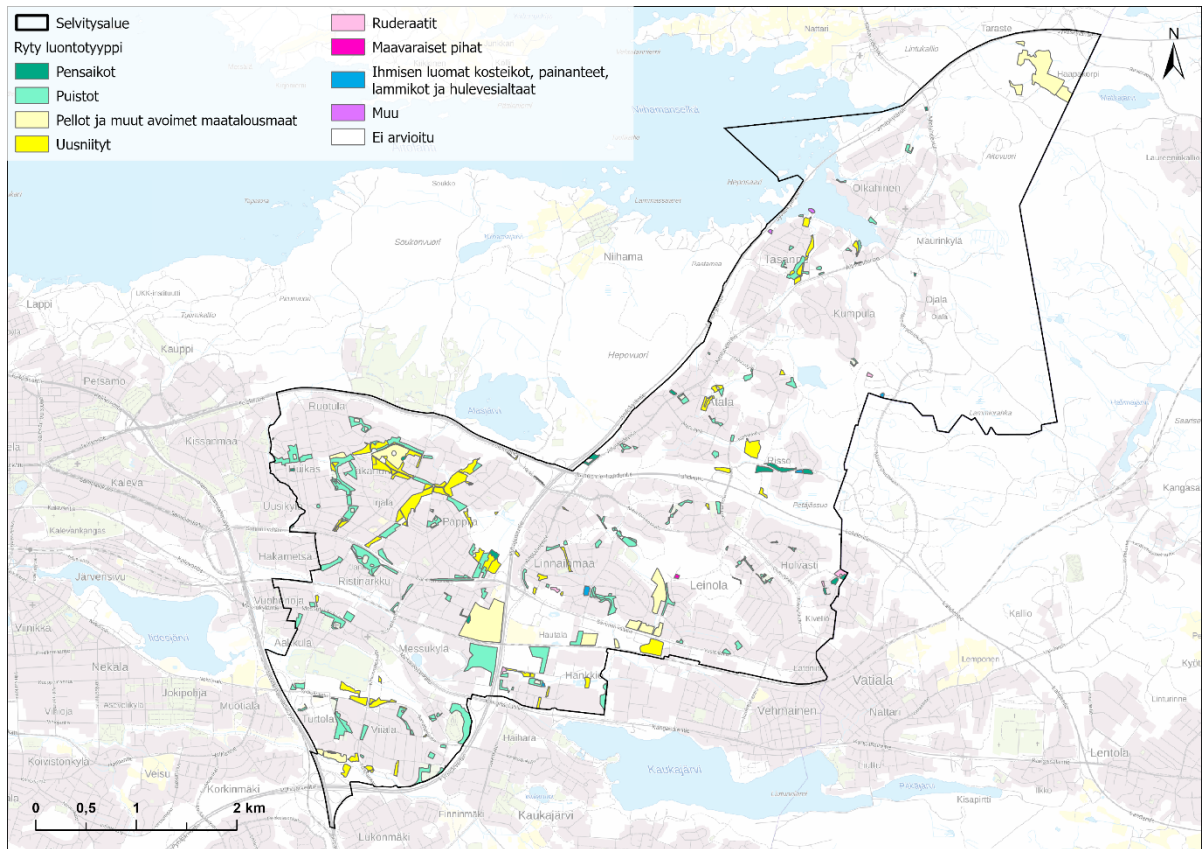
Kuva 3.1. Lutu-luontotyyppien sijoittuminen Tampereen koillisen suuralueen selvitysalueella.

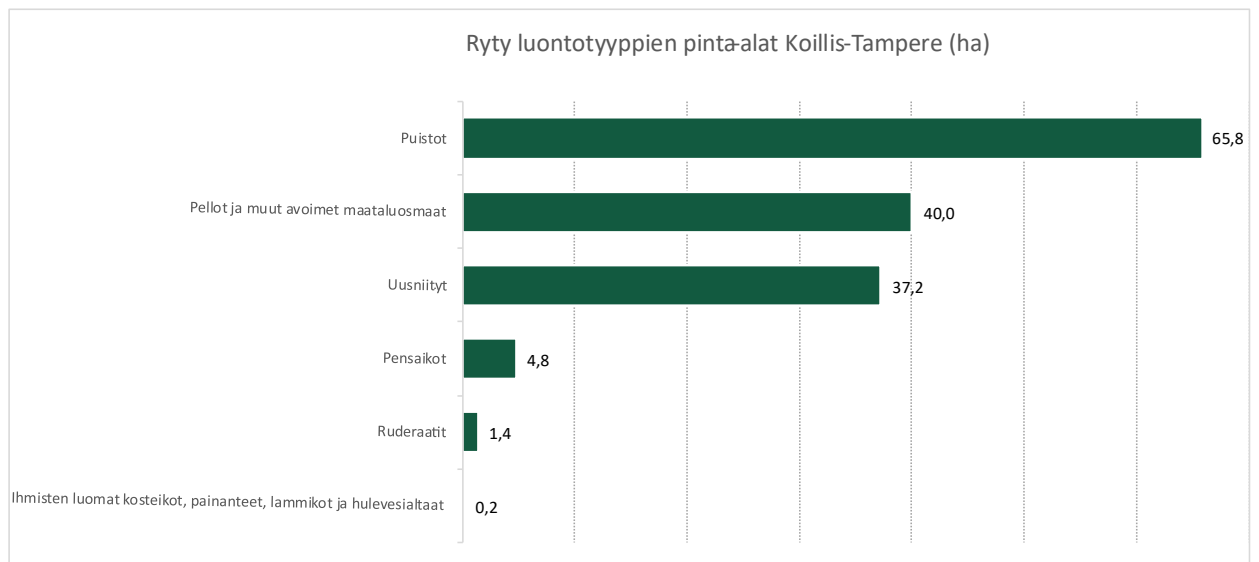
Kuva 3.2. Lutu-luontotyyppien kokonaispinta-alat.

Rakennetun ympäristön luontotyypppejä oli yhteensä 149,4 ha, joista suurin osa oli puistoja (65,8 ha). Lisäksi mukana oli peltoja ja muita avoimia maatalousmaita (40 ha), uusniittyjä (37,2 ha), pensaikkoja (4,8 ha), ruderaatteja (1,4 ha) sekä ihmisten luomia kosteikkoja, painanteita,

lammikoita ja hulevesialtaita (0,2 ha). Rakennetun ympäristön luontotyyppien sijoittuminen on esitetty Kuva 3.3.

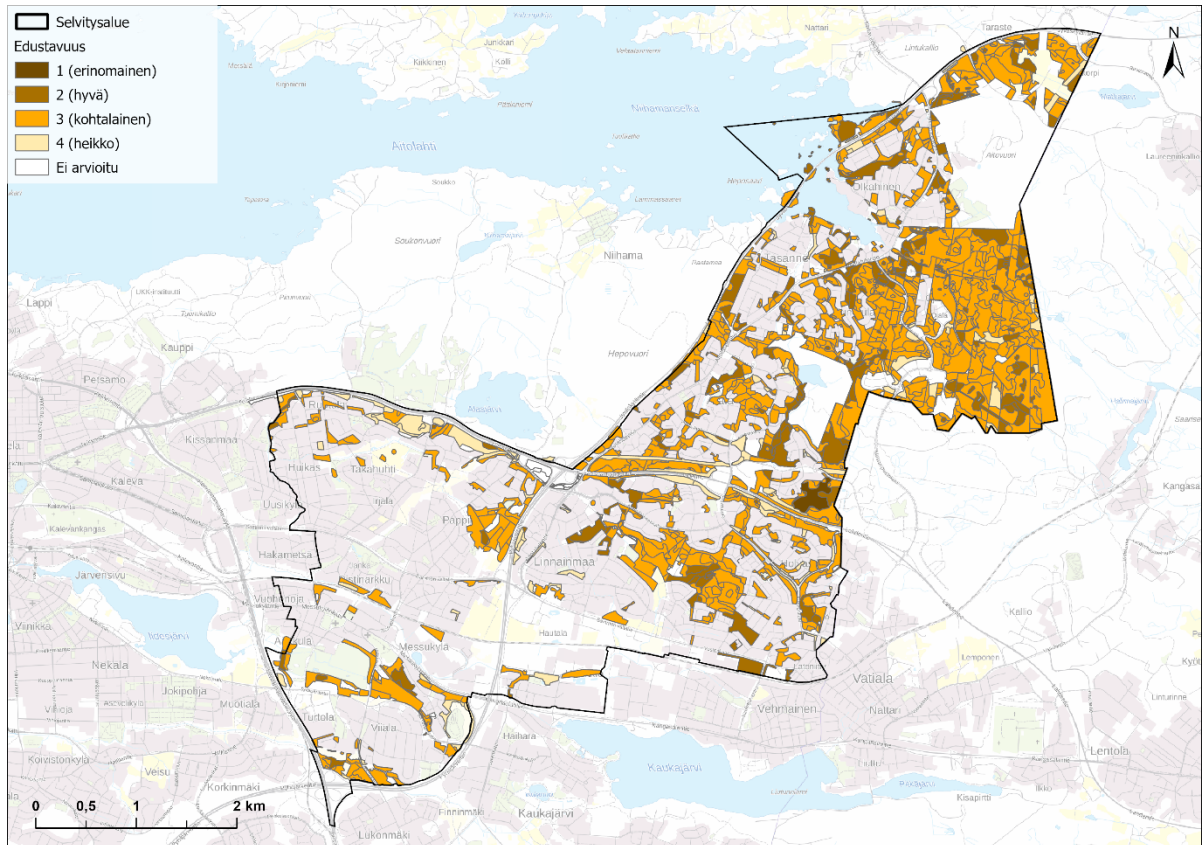
Kuva 3.3. Rakennetun ympäristön (Ryty)-luontotyyppien sijoittuminen Tampereen koillisen suuralueen selvitysalueella.

Kuva 3.4. Rakennetun ympäristön (Ryty)-luontotyyppien kokonaispinta-alat.

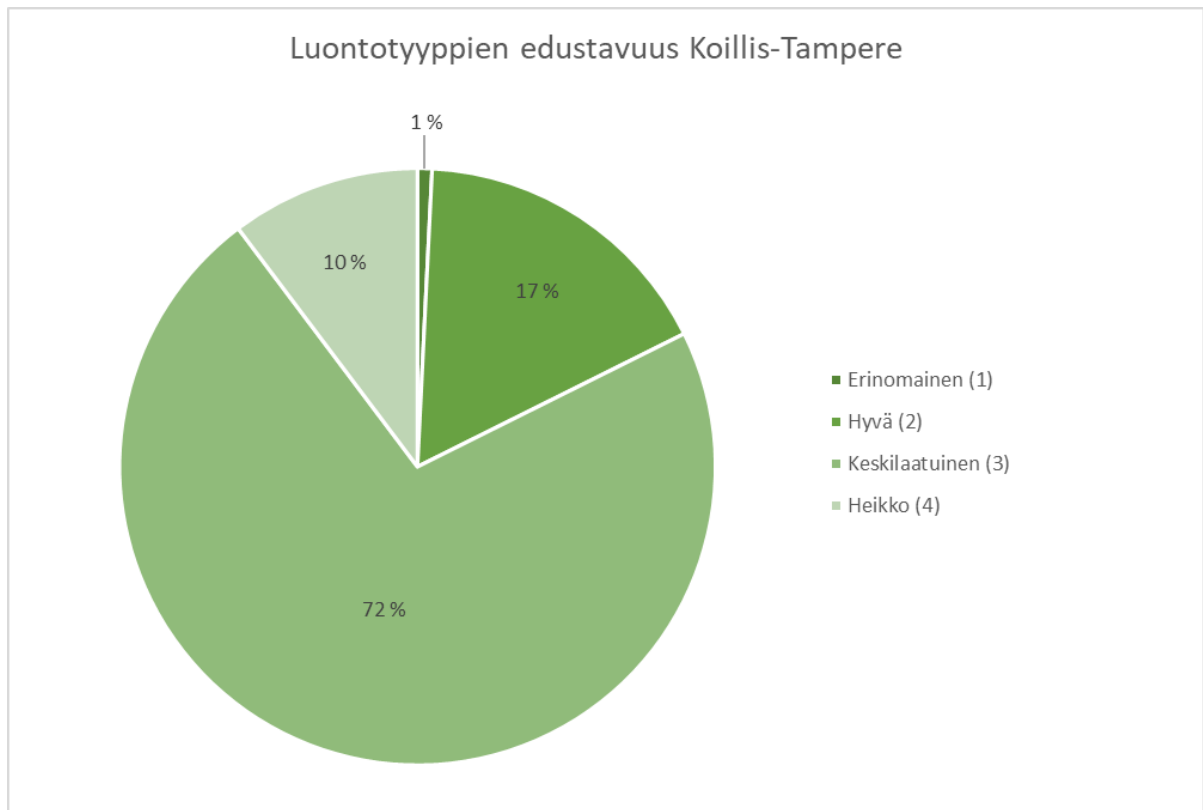
3.2 Luontotyyppien edustavuus

Luontotyyppien edustavuusluokkien sijoittuminen on esitetty kuvassa 3–5 varsinaisten luontotyyppien osalta.

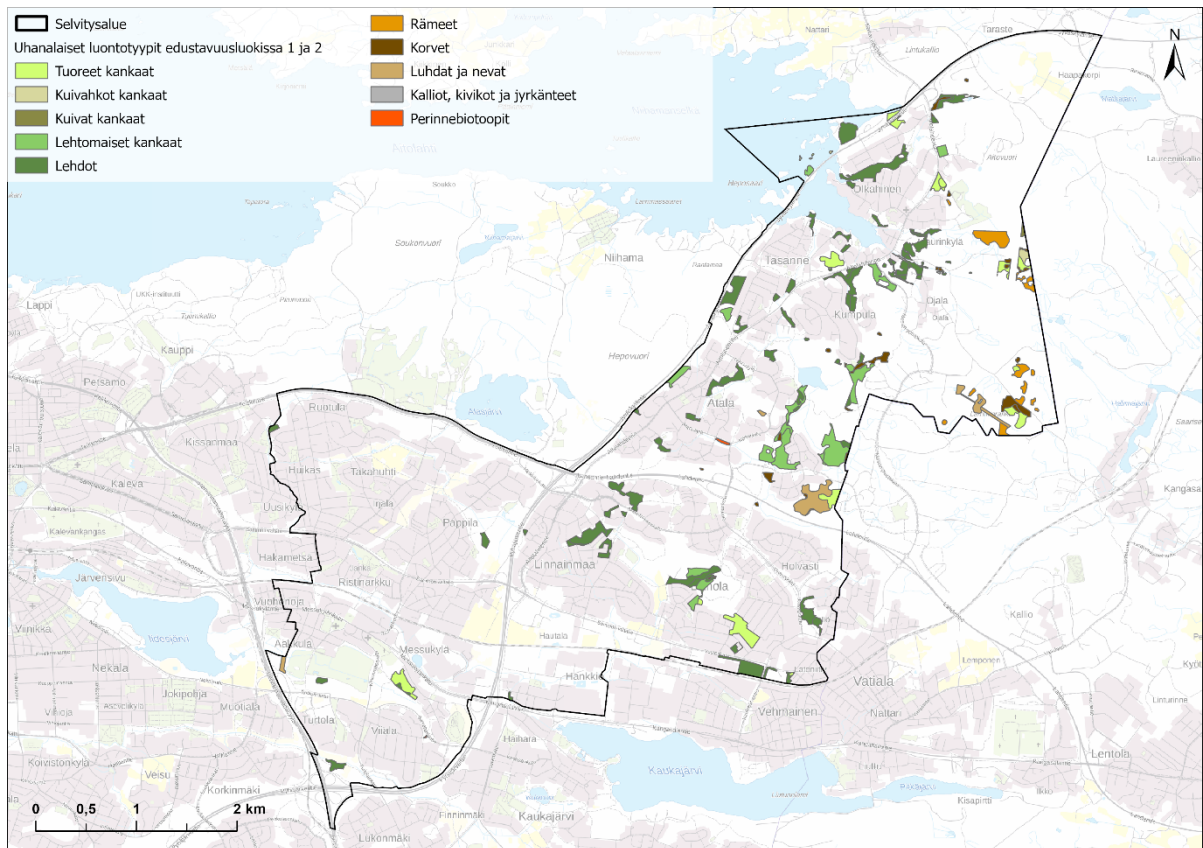
Kuva 3.5. Lutu-luontotyyppien edustavuus Tampereen koillisen suuralueen selvitysalueella.

Tampereen kaupungin luokitteluohjeiden mukainen luontotyyppien edustavuus on esitetty (Kuva 3.5) Lutu-luontotyyppien osalta. Edustavuusluokkaan 1 (erinomainen) luokiteltuja varsinaisia luontotyyppejä rajattiin selvitysalueelle 10, joka on pinta-alaltaan noin 7,6 ha. Tämä tarkoittaa noin 1 % kaikkien tarkasteltujen kuvioiden pinta-alasta (Kuva 3.5). Eräs edustavuusluokan 1 kuvioista on Petäjäsuon saraneva, josta on myös suunniteltu tehtävän luonnonsuojelualue. Sen lisäksi edustavuusluokkaan 1 kuului viisi karua järvenrantakalliota, kaksi karua valoista kalliojyrkännettä, yksi keskiravinteinen järvenrantakallio ja yksi keskiravinteinen valoisa kalliojyrkäne. Edustavuusluokkaan 2 (hyvä) luokiteltuja luontotyyppejä rajattiin 215, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 148,3 ha. Tämä tarkoittaa noin 17 % kaikkien tarkasteltujen kuvioiden pinta-alasta. Edustavuusluokkaan 3 (kohtalainen) luokiteltuja luontotyyppejä rajattiin 919 (72 %), joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 639,6 ha. Edustavuusluokkaan 4 (heikko) luokiteltuja luontotyyppejä rajattiin 131 (10 %), joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 77,7 ha.

Kuva 3.6. Lutu-luontotyyppien edustavuudet prosenttiosuuksittain Tampereen koillisella suuralueella.

Kesällä 2025 Ramboll Finland Oy:n tekemissä maastotöissä Tampereen koillisella suuralueella edustavuusluokkaan 1 kuului vain yksi kuvio (saraneva), joka on Etelä-Suomessa luokiteltu vaarantuneeksi luontotyyppi. Kyseisessä selvityksessä edustavuusluokkaan 2 kuului elinvoimaisista luontotyypeistä järvien suurhelofyyttien kasvustoja, karuja valoisia kalliojyrkänteitä ja pensaikkoluhtia. Uhanalaisista luontotyypeistä edustavuusluokkaan 2 kuului 14 rämekuviota (mm. isovarpu- ja tupasvillärämeitä), 25 korpikuviota (mm. ruohokorpia ja kangaskorpia), 72 lehtokuviota, 35 kangasmetsäkuviota ja kaksi perinnebiotooppia, jotka olivat tuoreita niittyjä. Puutteellisesti tunnetuista luontotyypeistä (DD) edustavuusluokkaan 2 kuului yksi metsäluhtakuvio. Näiden uhanalaisten kuvioden sijainti on esitetty kartalla Kuva 3.7.

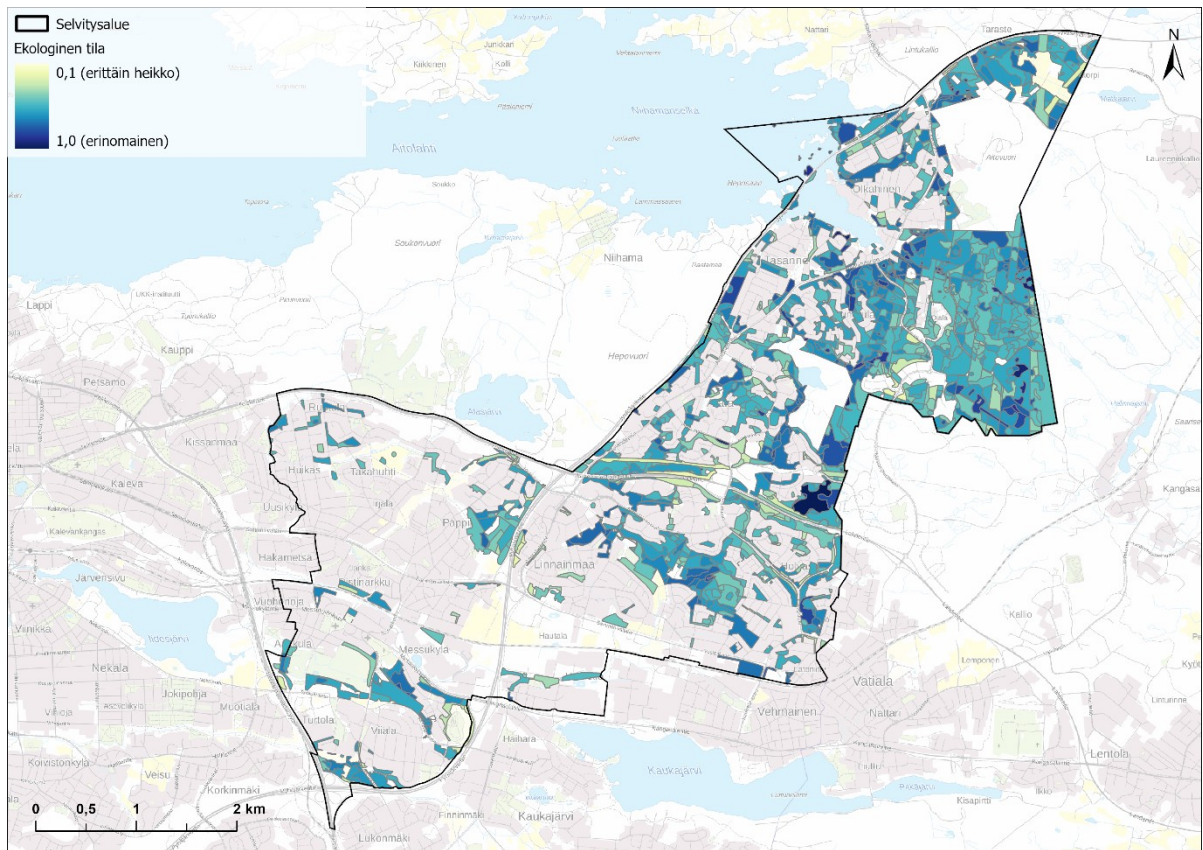
Kuva 3.7 Kesällä 2025 Ramboll Finland Oy:n tekemissä maastotöissä Tampereen koillisella suuralueella edustavuusluokkaan 1 ja 2 kuuluvat uhanalaiset luontotyypit.

3.3 Luontotyyppien ekologinen tila

Luontotyypeille laskettiin ekologinen tila BOOST- konsortion ohjeistuksen mukaisesti (Jalkanen ym. 2025). Laskenta toteutettiin ainoastaan tämän selvityksen yhteydessä tehtyjen maastotarkastelujen kuvioille sekä Haapakorven ja Ojalan asemakaava 2 kuvioille, koska niille laskenta oli suoritettu jo aiemmin. Ekologisen tilan pohjalta kuvioille laskettiin myös luonnonarvohehtaarit. Luonnonarvohehtaari tarkoittaa luontotyyppikuvion pinta-alaa kerrottuna kuvion ekologisen tilan arvolla.

Tampereen koillisella suuralueella selvitettyjen kuvioiden ekologinen tila on esitetty varsinaisille luontotyypeille Kuva 3.8. Laskettu luontoarvohehtaarien kokonaismäärä on 532,9, joista varsinaisten luontotyyppien luontoarvohehtaarit ovat 447,6 ha ja rakennetun ympäristön luontotyyppien 85,3 ha.

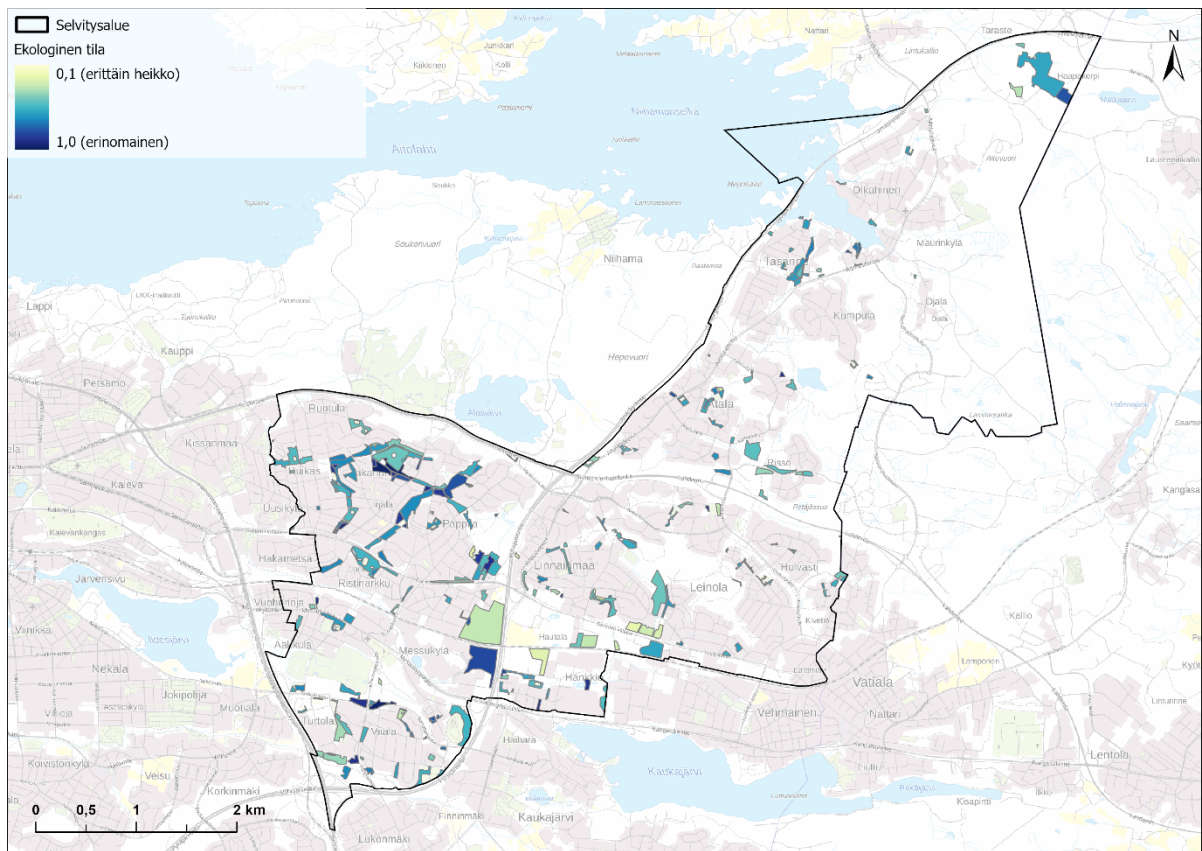
Ekologiselta tilaltaan erinomaisia eli arvon 1 saavia varsinaisia luontotyyppiejä rajattiin 1, joka on luonnonarvohehtaariltaan 7. Kyseinen kohde on Petäjäsuon saraneva, joka oli myös edustavuudeltaan ainoa erinomainen kohde. Ekologiselta tilaltaan arvovälille 0,7–0,9 luokiteltuja luontotyyppiejä rajattiin 197 kappaletta, yhteensä 108,2 luonnonarvohehtaaria. Suurin osa ryhmään kuuluvista luontotyypeistä on lehtoja.

Kuva 3.8 LuTU-luontotyyppien ekologisen tilan jakaantuminen kartalla Tampereen koillisella suuralueella.

Ryty-luontotyyppien ekologinen tila on esitetty Kuva 3.9. Ryty-luontotyypeissä ekologiselta tilaltaan erinomaisia eli arvon 1 saavia luontotyypejä ei rajattu yhtään. Ekologiselta tilaltaan arvovälille

0,7–0,9 luokiteltuja Ryty-luontotyyppejä rajattiin 64 kappaletta, joiden luonnonarvohehtaari on 23,3.

Kuva 3.9. Rakennetun ympäristön (Ryty)-luontotyyppien ekologisen tilan jakaantuminen kartalla Tampereen koillisella suuralueella.

4. Johtopäätökset

Luontotyyppiselvityksen tavoitteena oli kerätä ja tuottaa kattava tietopohja Tampereen koillisella suuralueella esiintyvistä luontotyypeistä ja niiden nykytilasta. Maastoselvityksissä havaittiin myös kohteita, joiden edustavuutta on mahdollista parantaa kunnostuksen tai luonnonhoidon keinoin.

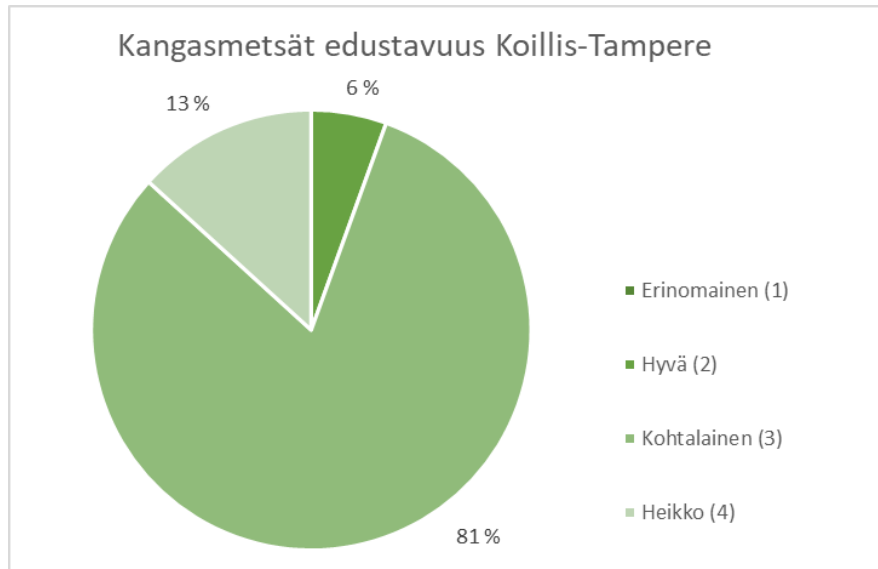
Kangasmetsien luonnontilaisuuteen, edustavuuteen ja ekologiseen tilaan vaikuttivat usein puuston nuori ikä, yksipuolinen rakenne, harventaminen, ja niukka lahoppuun määrä. Etenkin järeän (rinnankorkeusläpimitaltaan vähintään 40 cm) lahoppuun esiintyminen oli kohteilla harvinaista. Lahoppuun määrä ja rakennepiirteet arvioitiin yhdeksi kangasmetsäluontotyyppien tilaan eniten vaikuttavaksi tekijäksi. Järeitä eläviä puita esiintyi kangasmetsissä enemmän kuin lahoja. Kangasmetsien sijoittuminen asutuksen läheisyyteen lisäsi kohteiden kulumista ja vieraslajien esiintyvyyttä. Ihmisvaikutusta havaittiin etenkin asutuksen keskellä pirstaloituneissa metsäkuvioissa, joissa kulumisen saattoi olla runsasta. Kasvillisuuden edustavuuteen vaikuttivat kulumisen ja vieraslajien ohella muun muassa ojitukset, ja asutuksen läheisyydessä toisinaan laajastikin levinnyt puutarhakasvillisuus.

Kangasmetsäkuvioita rajattiin 830 kappaletta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 614,8 ha.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti (Kuva 4.1):

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 6 % kohteista (56,5 ha)
- 3 (kohtalainen) – 81 % kohteista (491,6 ha)
- 4 (heikko) – 13 % kohteista (66,6 ha)

Kangasmetsien yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 326,4 ha.

Kuva 4.1. Kangasmetsien edustavuus aineistossa.

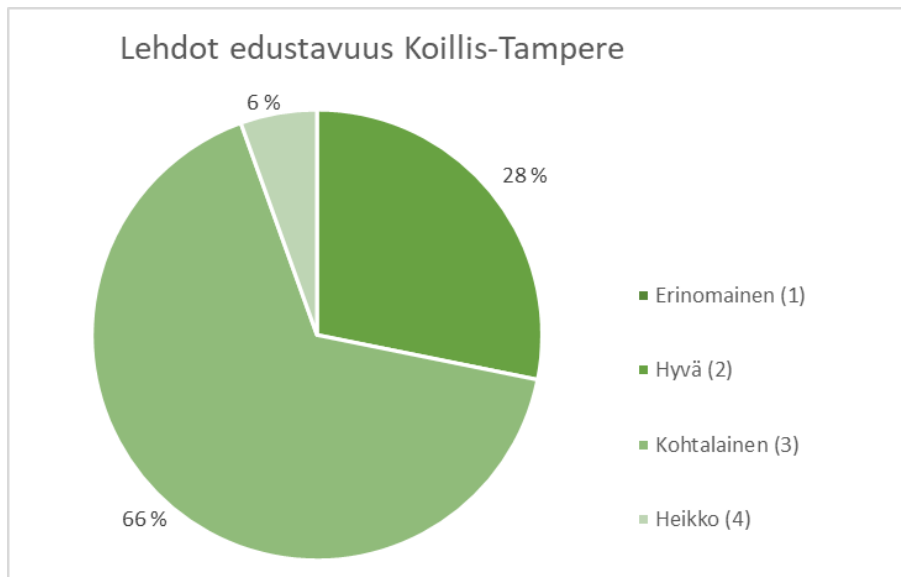
Lehtojen kohdalla laatua heikensivät edellä mainittujen lisäksi mm. muutokset kosteiden lehtojen vesitaloudessa. Osa lehdoista oli ojitettuja, ne sijoituivat ojan reunaan, tai ne olivat kehittyneet pelloille. Toisinaan kohteissa laatua heikensi vieraslajien, etenkin jättipalsamin yleisyys ja kasvillisuuden heikko edustavuus. Etenkin Aakkulassa golfkenttää ympäröivissä metsissä havaittiin runsaita vieraslajiesiintymiä, joiden torjuminen parantaisi kuvioiden edustavuutta.

Lehtokuvioita rajattiin 291, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 199,4 ha.

Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti (Kuva 4.2):

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 28 % kohteista (63 ha)
- 3 (kohtalainen) - 66 % kohteista (128,5 ha)
- 4 (heikko) – 5 % kohteista (7,9 ha)

Lehtojen yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 121,6 ha.

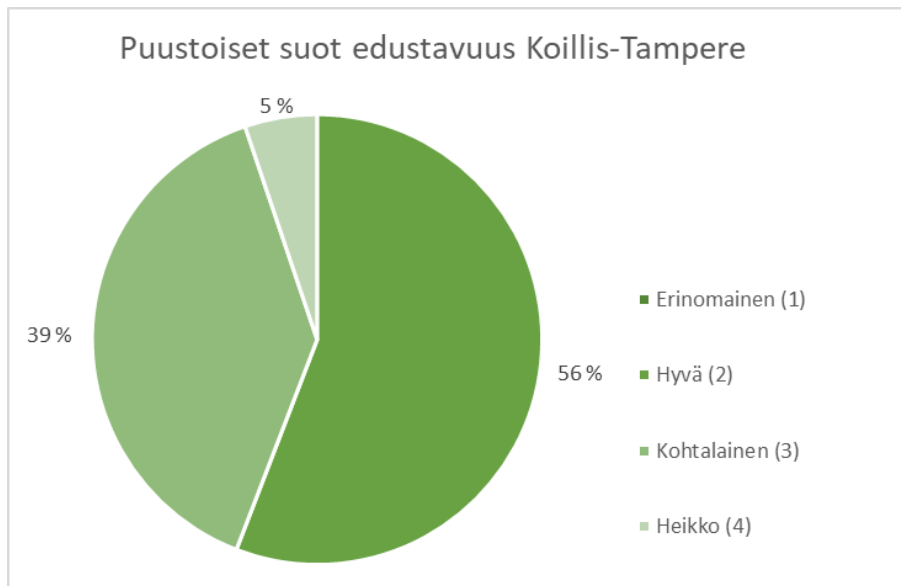
Kuva 4.2. Lehtojen edustavuus aineistossa.

Puustoisia soita rajattiin 77, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 36,5 ha. Puustoisia soita esiintyi etenkin Lamminrahkan ja Ojalan alueilla. Vieraslajeja ei puustoisilla soilla havaittu yhtä kuviota lukuun ottamatta, ja kasvillisuus oli muutenkin usein edustavaa. Puustoisilla soilla lahoppuun vähäinen määrä ja yksipuoliset rakennepiirteet, sekä ojitukset ja muut muutokset vesitaloudessa tunnistettiin tärkeimmiksi, kohteita heikentäväksi tekijäksi. Kaiken kaikkiaan puustoisten soiden ekologinen tila oli useimmiten vähintään hyvällä tasolla. Luonnontilaltaan heikommät, ojitetut puustoiset suot luokitellaan BOOST-arvioinnissa kangasmetsien mukaisesti, mikä selittää puustoisten soiden verrattain hyvää tilaa.

Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti (Kuva 4.3):

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 56 % kohteista (18,9 ha)
- 3 (kohtalainen) – 39 % kohteista (14,6 ha)
- 4 (heikko) – 5 % kohteista (3,1 ha)

Puustoisten soiden yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 24,9 ha.

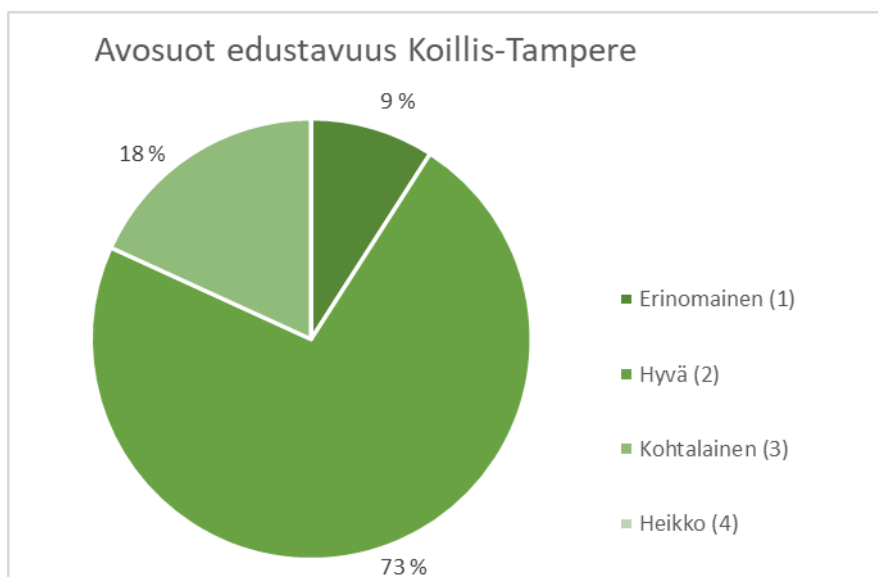
Kuva 4.3- Puustoisten soiden edustavuus aineistossa.

Avosoita rajattiin 11, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 12,1 ha. Avosoilla merkittävien kohteiden tilaan vaikuttava tekijä olivat heikennykset ympäristön tilassa/kytkeytyneisyydessä, vesitaloudessa ja sen myötä käynnistyneessä umpeenkasvussa tai kohteen taimettumisessa. Petäjässuon jälkeen Koillis-Tampereen suuralueen laajin avosuo on Lamminrahka, jossa puustoinen reunus ympäröi suursaranevaa, jonka keskellä on suojärvi. Lamminrahka on lähiympäristön ojituksista huolimatta edustavaa, ja reunusten kelojuvet luovat erämaatyypistä ilmettä kohteelle.

Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti (Kuva 4.4):

- 1 (erinomainen) – 9 % kohteista (7,0 ha)
- 2 (hyvä) – 73 % kohteista (4,3 ha)
- 3 (kohtalainen) - 18 % kohteista (0,9 ha)
- 4 (heikko) – 0 % kohteista

Avosoiden yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 11 ha.

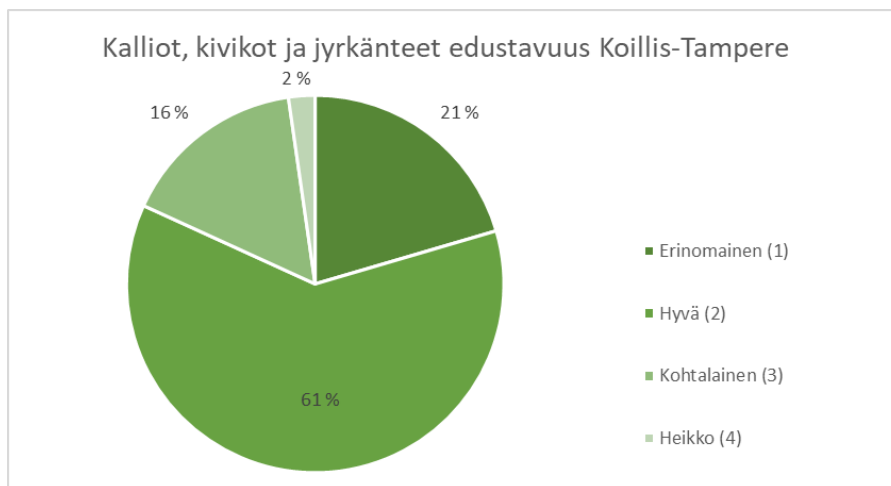
Kuva 4.4. Avosoiden edustavuus aineistossa.

Kallioita, kivikota ja jyrkänteitä rajattiin 44, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 5 ha (Kuva 4.5).

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 20 % kohteista (0,6 ha)
- 2 (hyvä) – 61 % kohteista (2,7 ha)
- 3 (kohtalainen) - 16 % kohteista (1,6 ha)
- 4 (heikko) – 2 % kohteista (0,1 ha)

Kallioiden, kivikoiden ja jyrkänteiden yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 2,8 ha.

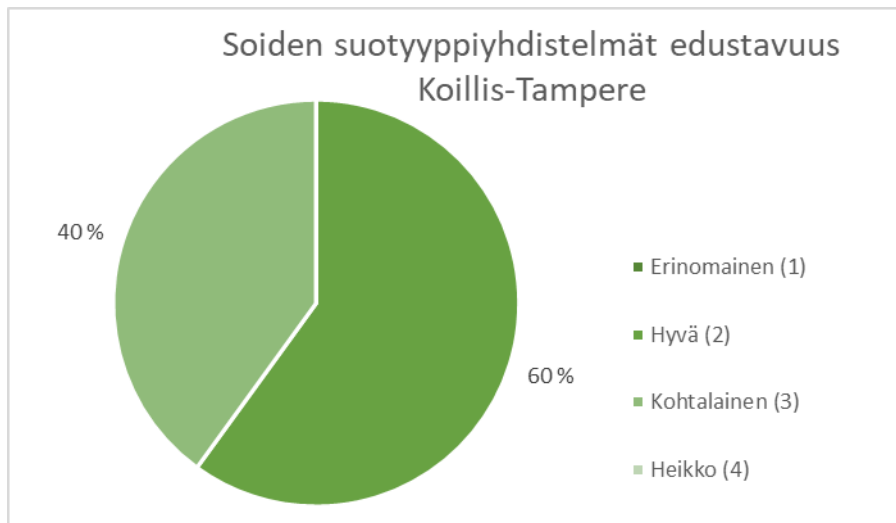
Kuva 4.5. Kallioiden, kivikoiden ja jyrkänteiden edustavuus aineistossa.

Soiden suotyyppiyhdistelmiä rajattiin 5, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 1,9 ha. Suotyyppiyhdistelmät olivat usein luhtaisia suoluontotyyppejä, joissa esiintyi piirteitä myös muista suoluontotyypeistä. Luhtaisuutta näillä kuvioilla usein suovehka.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti (Kuva 4.6):

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 60 % kohteista (1,7 ha)
- 3 (kohtalainen) - 40 % kohteista (0,1 ha)
- 4 (heikko) – 0 % kohteista

Soiden suotyyppiyhdistelmien yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 1,3 ha.

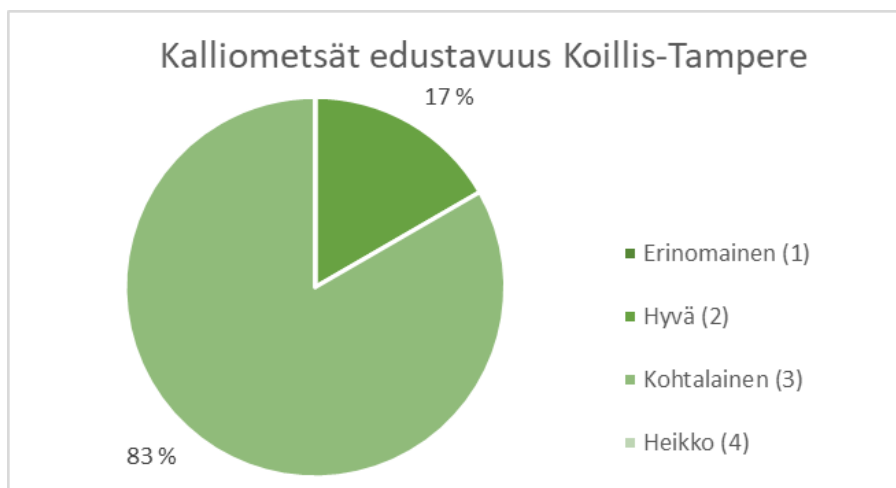
Kuva 4.6. Soiden suotyyppiyhdistelmien edustavuus aineistossa.

Kalliometsiä rajattiin 6, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 1,8 ha. Kalliometsissä lahoppuun määrä oli erittäin vähäistä ja puusto arvioitiin melko nuoreksi, myöskään järeitä puita ei juuri esiintynyt, mikä heijastuu kuvioiden edustavuuteen.

Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti (Kuva 4.7):

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 17 % kohteista (0,2 ha)
- 3 (kohtalainen) - 83 % kohteista (1,6 ha)
- 4 (heikko) – 0 % kohteista

Kalliometsien yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 0,9 ha.

Kuva 4.7. Kalliometsien edustavuus aineistossa.

Suomessa kaikki perinnebiotooppien luontotyypit ovat uhanalaisia, ja niitä havaittiin Tampereen koillisen suuralueen selvityksessä vain 5 kuviota. Kuvioiden yhteenlaskettu pinta-ala on 0,8 ha. Perinnebiotooppikohteilla havaittiin usein vieraslajeja, etenkin komealupiinia. Perinnebiotooppikuviot olivat pienialaisia. Yksi kuvioista oli samoilijanpuiston arvoniitty, jossa

tavataan sammakonkelloa. Suomen sammakonkellopopulaatio on Euroopassa ainoa laatuaan (Luontoportti 2025).

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 40 % kohteista (0,4 ha)
- 3 (kohtalainen) – 60 % kohteista (0,5 ha)
- 4 (heikko) – 0 % kohteista

Perinnebiotooppien yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarimäärä on 0,6 ha.

Virtavesiä rajattiin 2, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 0,6 ha.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 50 % kohteista (0,4 ha)
- 3 (kohtalainen) – 50 % kohteista (0,2 ha)
- 4 (heikko) – 0 % kohteista

Virtavesistä ei laskettu luonnonarvohehtaareita.

Lähteikköjä rajattiin 3 joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 0,2 ha.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 33 % kohteista (0,2 ha)
- 3 (kohtalainen) – 67 % kohteista (0,01 ha)
- 4 (heikko) – 0 % kohteista

Lähteikköjen yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä oli 0,1 ha.

Rantaluontotyyppejä rajattiin 1, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 0,04 ha.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 100 % kohteista (0,04 ha)
- 3 (kohtalainen) – 0 % kohteista
- 4 (heikko) – 0 % kohteista

Rakennetun ympäristön luontotyypeillä havaittiin usein ihmisvaikutusta virkistyskäytön myötä, ja siitä johtuvaa maaperän kuluneisuutta sekä roskaisuutta. Yleisin selvitetty rakennetun ympäristön luontotyyppi Tampereen koillisella suuralueella ovat puistot. Puustoihin puistoihin lukeutui jonkin verran epätyypillisiä puustoisia alueita, kuten entisiä peltoja. Suurin varsinainen puustoinen puisto on Jankanpuisto, jossa kasvaa koristekuksia sekä niitty- ja nurmilajistoa. Puustoisissa puistoissa esiintyi lukuisia haitallisia vieraslajeja, kuten komealupiinia, jättipalsamia ja kurturuusua. Puustoisissa puissa ei pääosin ollut lainkaan lahoppua, ainoastaan muutamalla kohteella määrät olivat kohtalaisia.

Puistoja rajattiin 124, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 65,8 ha.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 10 % kohteista (8,7 ha)
- 3 (kohtalainen) – 82 % kohteista (50,7 ha)
- 4 (heikko) – 8 % kohteista (6,4 ha)

Puistojen yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 37,5 ha.

Peltoja ja muita avoimia maatalousmaita rajattiin 14, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 40 ha. Kohteet olivat heinä- tai maisemapeltoja, kesantoja tai vanhoja peltoja.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 14 % kohteista (2,3 ha)
- 3 (kohtalainen) – 36 % kohteista (19,1 ha)
- 4 (heikko) – 50 % kohteista (18,6 ha)

Yhteensä peltojen ja muiden avointen maatalousmaiden luonnonarvohehtaarien määrä on 17,8 ha.

Uusniittyjä rajattiin 77, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 37,2 ha. Uusniityt olivat esimerkiksi vanhoja peltoja, jotka olivat muuttuneet niittymäisiksi tai tuoreita heinittyneitä alueita, joilla ei tiedettävästi ole perinnebiotooppihistoriaa.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 58 % kohteista (16,2 ha)
- 3 (kohtalainen) – 38 % kohteista (20,5 ha)
- 4 (heikko) – 4 % kohteista (0,5 ha)

Uusniittyjen yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 26,3 ha.

Pensaikkoja rajattiin 17, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 4,8 ha. Pensaikot sijoittuivat usein sähkölinjan alle tai olivat umpeenkasuvia peltoja.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 12 % kohteista (0,4 ha)
- 3 (kohtalainen) – 82 % kohteista (4,3 ha)
- 4 (heikko) – 6 % kohteista (0,04 ha)

Pensaikkojen yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 2,4 ha.

Ruderaatteja rajattiin 8, joiden pinta-ala on 1,4 ha. Ruderaatit olivat avoimia, usein soraisia alueita, joiden ekologinen tila oli melko heikko. Alueet olivat esimerkiksi suojapengeriä tai rakentamisalueen pohjia.

Rajatut kuviot jakoutuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 % kohteista
- 2 (hyvä) – 38 % kohteista (0,2 ha)
- 3 (kohtalainen) – 50 % kohteista (0,9 ha)
- 4 (heikko) – 13 % kohteista (0,2 ha)

Ruderaattien yhteenlaskettu luonnonarvohehtaarien määrä on 0,8 ha.

Ihmisten luomia kosteikkoja, painanteita, lammikoita ja hulevesialtaita rajattiin 1, jonka pinta-ala on 0,2 ha. Kyseisen kohteen edustavuus oli kohtalainen (3) ja sen luonnonarvohehtaarien määrä on 0,1 ha. Kuvio oli osmankäämiä kasvava, pieni kosteikko.

5. Lähdeluettelo

AFRY. (2023). Tampereen kantakaupungin pienvesi- ja vesistöselvitys.

Faunatica Oy. (2014). Tampereen Linnainmaan asemakaava-alueen nro 8559 luontoselvitys.

Faunatica Oy. (2019). Luontodirektiivin liitteessä IV(a) listattujen lampikorentojen esiintymisselvitys Tampereella vuonna 2019.

FCG Oy. (2020). Messukylän Alasniitynkadun asemakaavan eliöstö- ja biotooppiselvitys, kaava nro 8758.

FCG Oy. (2020) Messukylän päiväkodin ja koulun asemakaavan nro 8689 liito-oravaselvitys.

FCG Oy. (2020). Ojala II asemakaavan nro 8638 eliöstö- ja biotooppiselvitys.

FCG Oy. (2021). Ristinarkun Alasniitynkadun asemakaavan nro 8758 luontoselvitykset.

FCG Oy. (2021). Haapakorven asemakaavan nro 8508 lahokaviosammalselvitys.

FCG Oy. (2022). Alasjärven itäpuolen luontoselvitys, Kantakaupungin vaiheyleiskaava 2021-2025.

FCG Oy. (2025). Ojala II asemakaavan nro 8638 luontotyyppi-, kasvillisuus-, linnusto-, liito-orava- sekä sammalselvitys.

Jalkanen, E., Nieminen, E. & Ahola, A. (2025). Luontotyyppien ekologisen tilan arviointi ekologisessa kompensaatiossa. Versio 1.0-2025.

Kassi, T., Jalkanen, J., Pursiainen, A., Mahlio, O., Hannula, A., Huttunen, J., Nieminen, E., Halme, P., Tuomisaari, E., Lähde, E. (2025). [Rakennetun ympäristön luontotyypit ja niiden ekologisen tilan arviointi](#). Luonnos 27.3.2025. ARVO- ja BOOST-hankkeet.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). (2018). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Kosonen, L. (2021). Linnainmaa, Lähdepellonkatu 8, Linnainmaankatu 17, Asemakaava nro 8851. Lahokaviosammalpotentiaalin arviointi.

Kuntarekisteri (2025). Kiinteistöt alueina.

Luontoportti (2025). Sammakonkello. <https://luontoportti.com/t/1705/sammakonkello>. Haettu 10.9.2025.

Maanmittauslaitos. (2025). Maastotietokanta.

Metsäkeskus. (2025). Metsävarakuviot Pirkanmaa.

Ramboll Finland Oy. (2013). Jenseninkadun asemakaavan muutos. Luontoselvitys. Asemakaava nro 8550.

Ramboll Finland Oy. (2016). Kanta-kaupungin liito-oravaselvitys.

Ramboll Finland Oy. (2016). Ojala - Lamminrahka, asemakaavat nro 8637 ja 8638. Liito-oravaselvitys.

Ramboll Finland Oy. (2018). Teiskontien ja Jyväskylätien liito-oravan ylityspaikkojen ja kulkuyhteyksien selvitys.

Ramboll Finland Oy. (2021). Rusthollinpolun lahokaviosammalselvitys, asemakaava nro 8797.

Ramboll Finland Oy. (2022). Holvastin ja Lamminrahkan välisen jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyden luontoselvitys.

Ramboll Finland Oy. (2022). Medi-Park IV asemakaavan nro 8618 ja Alasjärven länsipuolen yleissuunnitelma-alueen nro 8799 lahokaviosammalselvitys.

Ramboll Finland Oy. (2025). Haapakorven asemakaava.

Sito. (2016). Aitovuoren ampumaradan alue, Tampere. Liito-oravaselvitys.

Sitowise Oy. (2021). Alasjärven Teiskontien varren lahokaviosammalselvitys.

Sitowise Oy. (2021). Kallioisenkatu 33 ja Ali-Huikkaantie 32, asemakaavan 8834 luontoselvitys.

Sitowise Oy. (2021). Ruotulan Ali-Huikkaantien 27-33 asemakaavan nro 8825 lahokaviosammal- ja lepakkoselvitys.

Sitowise Oy. (2021). Ruotulan tornit asemakaava 8835. Luontoselvitys.

Sitowise Oy. (2022). Alasjärven eteläpuoleisen raitiotieasemakaavan nro 8933 luontoselvitys.

Sitowise Oy. (2023). Alasjärven länsipuolen asemakaavan nro 8931 ja Medi-Park IV asemakaavan nro 8618 kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitysten täydennys, lahokaviosammalpotentiaali- sekä lepakkoselvitys.

Sitowise Oy (2023). Nurmi-Sorilan osayleiskaavan luontoselvitys.

Sitowise Oy (2023). VT 12 ja VT 9 raitiotiesiltojen asemakaava nro 8933 luontoselvitys.

Suunnittelukeskus. (2005). Luontoselvitys, Olkahistenlahden pohjukka, asemakaava nro 8187.

Tampereen kaupunki. (2006). Linnainmaa Koilliskeskuksen liito-oravaselvitys Toukokuu 2002/ Helmikuu 06/ Syyskuu 2006, asemakaava nro 7844.

Tampereen kaupunki. (2009). Atala, Risso, uusi asemakaava nro 8184; liito-oravaverkosto ja merkittävä viherverkko, 2008.

Tampereen kaupunki. (2010). Kumpulan Mattilanmäen asemakaava-alueen eliöstö- ja biotooppiselvitys, asemakaava nro 8221.

Tampereen kaupunki. (2010). Ojala-Lamminrahka ympäristö- ja maisemaselvitys, yk 025 Ojalan osayleiskaava.

Tampereen kaupunki. (2011). Eliöstö- ja biotooppiselvitys, Atalan kaava, asemakaava nro 8359.

Tampereen kaupunki. (2011). Liito-orava-, lepakko- ja luontoarvot kesällä 2011, Olkahistenlahden etelärannan yleissuunnitelma, asemakaava nro 8410.

Tampereen kaupunki. (2013). Aitovuoren teollisuusalueen liito-oravatilanteesta keväällä 2013, yk 025 Ojalan osayleiskaava.

Tampereen kaupunki. (2014). Atalan asemakaava-alueen nro. 8359 (liikekeskuksen alue) liito-oravatilanne keväällä 2014.

Tampereen kaupunki. (2016). Selvitys Viialan Nuijatie 31:ssä olevan asemakaavan ja asemakaavamuutosalueen nro. 8267 luontoarvoista.

Tampereen kaupunki. (2017). Pappila, 5593-3 ja -4 Jankan tila. Asemakaava nro 8646. Kasvillisuusselvitys, pensaatsi ja perennat.

Tampereen kaupunki. (2018). Asemakaava-alueen nro 7973, Holvasti, liito-oravatilanne keväällä 2018.

Tampereen kaupunki. (2018). Holvasti, Majaniitynkadun kaavaharkintakohteiden ympäristön liito-oravatilanne 2018. Asemakaava nro 8683.

Tampereen kaupunki. (2019). Lyhyt selvitys kaavan nro. 8508, Aitovuoren teollisuus- ja työpaikkaalueen kasvisto-, avainbiotooppi- ja liito-orava-arvoista.

Tampereen kaupunki. (2019). Selvitys asemakaavan nro. 8794, Messukylä, Kivikirkontie 7 liito-oravayhteydestä.

Tampereen kaupunki. (2021). Liito-oravaselvitys asemakaavaan nro 8851 Linnainmaa, Lähdepellonkatu 8, Linnainmaankatu 17.

Tampereen kaupunki. (2021). Liito-oravaselvitys asemakaava nro 8833 Takahuhtintie 67, Kokonkatu 1, Linnankatu 4.

Tampereen kaupunki. (2021). Messukylän kirkon ja hautausmaan asemakaavan nro 8765 liito-oravaselvitys.

Tampereen kaupunki. (2022). Vehnämyllynkatu 18, Maastokäynti 11.8.2022.

Tampereen kaupunki. (2025). Tampereen kaupungin paikkatietoaineistot rajapinta.

WSP Finland Oy. (2025). Etelä-Tampereen luontotyyppiselvitykset.

WSP Finland Oy. (2025). Länsi-Tampereen luontotyyppiselvitykset.